

De nieuwe verordening verpakkingen en verpakkingsafval PPWR

W. Hoefnagel
Technisch Projectmanager TKT
Gorinchem, 11 juni 2025

Samenvatting

Er is een nieuwe Europese verordening over verpakkingen en verpakkingsafval, die kortweg PPWR wordt genoemd. Deze zal op 12 augustus 2026 in alle EU-lidstaten van toepassing zijn.

De PPWR hangt samen met de UPV-verpakkingen (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid).

- In de PPWR worden doelen en eisen gesteld aan verpakkingen en verpakkingsafval.
- in de UPV is geregeld dat producenten organisatorisch en financieel verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van verpakkingen.

De hoeveelheid verpakkingsafval neemt toe. In 2022 werd per Europese inwoner een halve kilo verpakkingsafval per dag geproduceerd.

Het doel van de PPWR is om dit terug te dringen, met -5% in 2030 tot -15% in 2040, t.o.v. 2018.

De PPWR geldt voor alle fabrikanten van verpakkingen, producenten die producten in verpakkingen op de markt brengen, importeurs, distributeurs, afvalverwerkers en dienstverleners, en is van toepassing op alle verpakkingen.

Teneinde de hoeveelheid verpakkingsafval terug te dringen zijn er regels opgesteld. Dit betreft o.a.:

- Verpakkingen moeten op een economisch haalbare manier recyclebaar zijn. Verpakkingen die voor minder dan 70% recyclebaar zijn worden vanaf 2030 verboden.
- Er moet meer gerecycled materiaal in plastic verpakkingen gebruikt worden, afhankelijk van de soort verpakking: 10-35%.
- Goed recyclebare verpakking zal een lagere afvalheffing krijgen dan slecht recyclebare.
- Zowel gewicht als volume van verpakkingen moet worden teruggedrongen. De "loze ruimte" mag maximaal 50% zijn.
- Hergebruik moet in 2030 10-40% bedragen, afhankelijk van het product.
- Klanten krijgen het recht om eigen verpakking (bak, schaal, kopje, glas etc) te gebruiken bij afhaalmaaltijden en take-away dranken (koffie, frisdrank e.d.).
- Meerdere eenmalige plastic verpakkingen zullen per 2030 verboden worden. Te denken aan sommige dubbele verpakkingen (plastic folie om six-pack), plastic om groente/fruit (komkommer in plastic), eenmalige kopjes, bakjes, cupjes, zakjes in de horeca en dunne plastic draagtassen.

De PPWR is niet rechtstreeks van toepassing op wasserijen en stomerijen. Maar er zijn wel meerdere producten in gebruik die vallen onder deze regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan diverse soorten plastic verpakking, hoezen en hangertjes.

Wat de uiteindelijke impact precies zal zijn, kan nu nog niet worden aangegeven. Er zijn namelijk nog tientallen regels, normen en eisen in ontwikkeling die meer details zullen bevatten.

Wel is zeker dat voor iedere verpakking ter discussie staat of deze wel echt nodig is, of het minder kan en of hergebruik mogelijk is. Als "drukmiddel" zal in eerste instantie de prijs gebruikt worden, maar uiteindelijk kan er ook een verbod komen.

1. Inleiding

Er is een nieuwe Europese verordening over verpakkingen en verpakkingsafval, die kortweg PPWR wordt genoemd. Deze is op 11 februari 2025 van kracht geworden en zal op 12 augustus 2026 in alle EU-lidstaten van toepassing zijn.

Het is aannemelijk dat dit van invloed kan zijn, direct of indirect, op wasserijen en stomerijen. Daarom hebben de brancheorganisaties FTN (wasserijen) en NETEX (stomerijen) aan TKT opdracht gegeven om de mogelijke gevolgen voor hen in kaart te brengen.

Dit rapport is op aanvraag gratis beschikbaar voor leden van FTN en NETEX.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	2
1	Inleiding	3
2	PPWR	4
2.1	Waarom deze nieuwe verordening?	4
2.2	Voor wie geldt deze?	4
2.3	Voor welke producten?	5
2.4	Wat zijn de doelen?	5
2.5	Wat zijn de eisen?	5
2.5.1	Recyclebaarheid	5
2.5.2	Gebruik van gerecycled plastic	6
2.5.3	Administratie	6
2.5.4	Tariefdifferentiatie	6
2.5.5	Preventie / minder verpakkingsafval en excessieve verpakkingen	7
2.5.6	Labelling / symbolen	7
2.5.7	Hergebruik / refill	7
2.5.8	Verboden	7
3	UPV verpakkingen	8
4	Conclusie en aanbeveling	9
	Bronnen	9

2. PPWR

Er is een nieuwe Europese verordening (EU 2025/40) betreffende verpakkingen en verpakkingsafval. Deze wordt vaak afgekort tot PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation). De verordening is op 11 februari 2025 van kracht geworden en zal op 12 augustus 2026 rechtstreeks van toepassing zijn in alle EU-lidstaten.

De PPWR hangt samen met de UPV-verpakkingen (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid).

- In de PPWR worden doelen en eisen gesteld aan verpakkingen en verpakkingsafval.
- In de UPV is geregeld dat producenten organisatorisch en financieel verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van verpakkingen.

De nieuwe regels zijn nog niet 100% vastgelegd. De verwachting is dat er tot en met 2029 zeker 30 aanvullende documenten met daarin nader uitgewerkte wettelijk vereisten komen.

In dit hoofdstuk een samenvatting van de PPWR, met antwoord op de vragen:

- Waarom deze nieuwe verordening?
- Voor wie geldt deze?
- Voor welke producten?
- Wat zijn de doelen?
- Wat zijn de eisen?

In hoofdstuk 3 is er, in samenhang met de PPWR, informatie opgenomen over de UPV-verpakkingen, de producentenorganisatie Verpact en informatie die voor specifiek wasserijen en stomerijen relevant kan zijn.

2.1 Waarom deze nieuwe verordening?

Hoewel er steeds meer wordt gerecycled in de EU, neemt de hoeveelheid verpakkingsafval toe. In 2022 produceerde de EU bijna 186,5 kg afval per persoon, waarvan 36 kg plastic verpakkingen. Dus een halve kilo verpakkingsafval per persoon per dag.

De huidige verpakkingsrichtlijn (94/62/EG) dateert van 1994 en is sindsdien meermaals herzien. Echter, uit meerdere beoordelingen van de richtlijn is gebleken dat de negatieve gevolgen van verpakkingen voor het milieu niet zijn afgenomen.

Daarom heeft de Europese Commissie besloten om een nieuwe verordening te maken. Deze vervangt de versie uit 1994 en beschrijft het hele kader voor verpakkingen en verpakkingsafval gedurende de hele levenscyclus, met als doel een circulaire economie en een klimaatneutraal Europa.

2.2 Voor wie geldt deze?

De PPWR is van toepassing op:

- Fabrikanten van verpakkingen, producenten die producten in verpakkingen op de markt brengen, importeurs, distributeurs, afvalverwerkers en dienstverleners.
- Het geldt voor alle partijen die verpakkingen op de EU- markt brengen. Deze partijen kunnen zowel binnen als buiten de EU gevestigd zijn.
- Voor al deze partijen geldt dat ze moeten kunnen aantonen dat hun verpakkingen aan de Europese eisen voldoen.

Verpakkingen dienen te worden ingezameld binnen de EU en te worden gerecycled binnen de EU of een installatie buiten de EU, die voldoet aan de EU-standaarden.

2.3 Voor welke producten?

Het geldt voor alle verpakkingen. Verpakkingen zijn producten die worden gebruikt voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren en aanbieden van goederen.

De verordening is van toepassing op alle verpakkingen, ongeacht het gebruikte materiaal, en op alle verpakkingsafval, zowel van verpakkingen die worden gebruikt in de industrie als verpakkingsafval dat afkomstig is van de industrie, andere productie, detailhandel of distributie, kantoren, diensten of huishoudens.

2.4 Wat zijn de doelen?

De nieuwe regels bevatten de verplichting om de hoeveelheid verpakkingsafval te verminderen ten opzichte van 2018:

- In 2030: -5%
- In 2035: -10%
- In 2040: -15%

Ook zijn er streefcijfers voor recycling van verpakkingsafval (in gewicht procent):

Type verpakking	2025	2030
Alle verpakkingen	65%	70%
Kunststof	50%	55%
Hout	25%	30%
Ferrometalen	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glas	70%	75%
Papier en karton	75%	85%

De streefcijfers moeten worden waargemaakt door:

- de hoeveelheid verpakkingsmateriaal tot een minimum te beperken.
- bepaalde soorten wegwerpverpakkingen te verbieden.
- het hergebruik van verpakkingen op te voeren.
- alle verpakkingen recyclebaar te maken.
- meer gerecycled plastic te gebruiken.
- de etiketten duidelijker te maken.

2.5 Wat zijn de eisen?

De eisen zijn onder te verdelen in acht categorieën, die beschreven worden in onderstaande paragrafen.

2.5.1 Recyclebaarheid

In 2030 moeten alle verpakkingen op de EU-markt op een economisch haalbare manier recyclebaar zijn. Gedetailleerde criteria hiervoor komen naar verwachting in 2027. Het gaat dan om:

- Ontworpen voor recycling.
- Goed gescheiden in te zamelen.
- Goed te sorteren in specifieke, homogene outputstromen.
- Zo te recycelen dat primaire grondstoffen worden bespaard.

Er zullen zogenaamde RPG's (Recycle Performance Grade) voor verpakkingen gaan gelden. Een RPG geeft het gewicht-percentages aan dat recyclebaar is. Er zal onderscheid gemaakt worden in drie RPG-classes:

- Klasse A: 95% recyclebaar of meer
- Klasse B: 80% recyclebaar of meer
- Klasse C: 70% recyclebaar of meer

Vanaf 2030 mogen verpakkingen die minder dan 70% recyclebaar zijn niet meer op de markt gebracht worden.

2.5.2 Gebruik van gerecycled plastic

De volgende minimale percentages moeten per 2030 behaald worden:

- PET (polyester) voor voedingsmiddelen en drankflessen: 30%
- Overige plastics voor voedingsmiddelen: 10%
- Overige plastics: 35%

Voor alle plastics die in verpakkingen worden toegepast, ook als laminaat-laag, geldt dat deze voor een deel moeten bestaan uit gerecycled materiaal, afkomstig van plastics die op de markt zijn gebracht, ingezameld en gerecycled (dus geen productie-afval).

2.5.3 Administratie

Producenten en importeurs moeten aantonen dat hun verpakkingen voldoen aan alle regels die in de PPWR staan met een conformiteitsverklaring. Deze verklaring, inclusief een overzicht van de in de verpakking aanwezige materialen (incl. gewicht) moet aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) kunnen worden overhandigd, wanneer deze hierom verzoekt.

Leveranciers zijn verplicht om gegevens aan te leveren.

Distributeurs en retailers zijn verplicht te controleren of de verpakkingen die ze invoeren / inkopen voorzien zijn van een conformiteitsverklaring.

De conformiteitsbeoordeling bevat onder andere:

- Beschrijving van de verpakking en het gebruik waarvoor deze bedoeld is.
- Ontwerptekeningen.
- Gebruikte materialen (inclusief gewicht).
- Beschrijving op welke manier is voldaan aan de eisen wat betreft a) recyclebaarheid, b) minimalisatie en c) herbruikbaarheid.

2.5.4 Tariefdifferentiatie

Producenten en importeurs betalen een bijdrage aan de producentenorganisatie (Verpact) voor de door hun op de markt gebrachte verpakkingen. Dit dient ter dekking van de kosten die samenhangen met hergebruik, recycling en afvalverwerking.

Goed recyclebare verpakkingen hebben een lager tarief dan verpakkingen die minder goed te recyclen zijn. Deze methodiek van tariefdifferentiatie moet per 2030 in iedere lidstaat gelijk zijn en gebaseerd op de Recycling Performance Grades (RPG).

In Nederland bestaat dat al deels: "Tariefdifferentiatie Plastic 2.0". Maar de tariefdifferentiatie is niet alleen voor plastic verpakkingen, het gaat uitgebreid worden naar alle materiaalsoorten.

2.5.5 Preventie / minder verpakkingsafval en excessieve verpakkingen

- Producenten en importeurs moeten hun verpakking zo vormgeven dat per 2030 zowel het gewicht als het volume zijn geminimaliseerd, met behoud van functionaliteit. Hiervoor zullen geharmoniseerde standaarden (ontwikkeld door de industrie) bekendgemaakt worden in 2028.
- Verpakkingen mogen maximaal 50% lege ruimte hebben. Deze lege ruimte wordt nu vaak opgevuld met luchtzakken of piepschuim.
- Hergebruik moet zo veel mogelijk worden gestimuleerd.
- Dreigt de doelstelling niet te worden behaald, dan mogen de lidstaten aanvullende maatregelen treffen.

2.5.6 Labelling / symbolen

Consumenten moeten verpakkingen makkelijker kunnen sorteren, met als doel minder vervuiling in de materiaalstromen. Hiervoor gelden de volgende regels:

- Het gebruik van pictogrammen om de materiaalsamenstelling aan te geven.
- Deze pictogrammen corresponderen met symbolen die op inzamelcontainers worden bevestigd.
- Voor statiegeldverpakkingen en herbruikbare verpakkingen komen universele pictogrammen.

2.5.7 Hergebruik / refill

Er zijn doelen gesteld voor hergebruik van verpakkingen. Afhankelijk van de soort en aard van de verpakking, ligt dat tussen 10 en 40%, te bereiken in 2030. Dozen van papier/karton zijn uitgezonderd.

Distributeurs, retailers en verstrekkers moeten gezamenlijk een systeem van hergebruik of refill inrichten. Refill is: hergebruik ter plaatse.

Vanaf begin 2027 moet in de horeca, waar koude of warme dranken in take-away verpakking worden aangeboden, de mogelijkheid bieden dat consumenten hun eigen beker of kop meenemen, die ter plekke gevuld kan worden.

Een soortgelijke regel geldt voor (afhaal-)voedsel.

Dit moet zonder extra kosten aangeboden worden en deze mogelijkheid moet bij het verkooppunt duidelijk zichtbaar en leesbaar worden gecommuniceerd.

2.5.8 Verboden

Meerdere eenmalige plastic verpakkingen zullen per 2030 verboden worden:

- Eenmalig te gebruiken omverpakkingen van plastic: verpakkingen die worden gebruikt om meerdere primaire verpakkingen in de winkel en bij het moment van verkoop bij elkaar te houden (bijv. folie om een sixpack blikjes).
- Eenmalig te gebruiken plastic verpakking voor onbewerkt groente/fruit, tenzij dit aantoonbaar leidt tot waterverlies, bederf, vormverlies, productverlies, etc.
- Eenmalig te gebruiken bekertjes en bakjes in de horeca.
- Eenmalig te gebruiken plastic verpakkingen voor saus, kruiden, koffiemelk, beleg in de horeca.
- Eenmalig te gebruiken verpakking voor cosmetica, hygiëne- en toiletartikelen in de hotelsector.
- Zeer lichte plastic draagtassen (< 15 micron).

3. UPV verpakkingen

Er is één producentenorganisatie voor verpakkingen: Verpact. Deze is door de minister van I&W algemeen verbindend verklaard. Verpact is verantwoordelijk voor de uitvoering van het collectieve deel van de wet.

Het valt buiten de scope van dit rapport om de verplichtingen uit de UPV-verpakkingen hier samen te vatten. Informatie hierover is o.a. te vinden op de volgende websites:

- <https://www.afvalcirculair.nl/uitgebreide-producentenverantwoordelijkheid-upv/overzicht-upv/upv-verpakkingen/>
- <https://www.ilent.nl/onderwerpen/producentenverantwoordelijkheid/upv-verpakkingen>
- <https://www.verpact.nl/nl/>

Op de website van Verpact is veel informatie te vinden over verpakkingen. Onderdeel van Verpact is het Kennis Instituut Duurzaam Verpakken (KIDV) met een eigen website: <https://kidv.nl/>, waarop o.a. een uitgebreide kennisbank staat.

Op de website van Verpact is een verpakkingcatalogus opgenomen. (<https://www.verpact.nl/nl/verpakkingencatalogus>). Hierin wordt voor vele soorten verpakkingen aangegeven of a) het bijdrage plichtig is (conform de UPV), b) het wel of geen logistiek hulpmiddel is (niet bijdrage plichtig) en c) of het een bijzondere verpakking betreft (waarvoor bijzondere regels gelden).

In deze catalogus staan meerdere producten die mogelijk toegepast worden in wasserijen en/of stomerijen. Daarom een selectie uit deze catalogus:

Kledinghoes (stomerij)

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Rolcontainer

- × Bijdrageplichtig
- ✓ Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Kleerhanger bij kledingstuk

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Garenklosje

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Labels

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

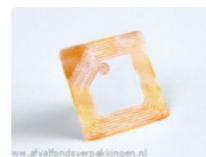
Noppenfolie om een product

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Plastic folie

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

RFID

- × Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Papieren zak

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Krimpfolie

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Krimphoezen voor transport

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

Kunststoffolie

- ✓ Bijdrageplichtig
- × Logistiek hulpmiddel
- × Bijzondere verpakking

4. Conclusie en aanbeveling

De nieuwe richtlijn verpakkingen (PPWR) bevat concrete doelen om de hoeveelheid verpakkingsafval terug te dringen. Om deze doelen te bereiken zijn meerdere regels opgesteld, zoals een verbod op bepaalde producten, het terugdringen van te grote en te veel verpakkingen, het stimuleren van hergebruik en het opvoeren van gerecycled materiaal in nieuwe producten.

Wasserijen en stomerijen kunnen hiermee te maken gaan krijgen. Waarschijnlijk zullen de kosten stijgen, zal de samenstelling van verpakkingsmateriaal gaan veranderen (meer recycle) en zullen sommige verpakkingen verkleind of verminderd moeten worden, of zelfs verboden worden.

Het verdient aanbeveling voor iedere wasserij en stomerij om van de gebruikte verpakkingen te beoordelen: Is het wel echt nodig is? Kan het minder? Is hergebruik mogelijk?

Bronnen

De informatie in dit rapport is grotendeels gebaseerd op onderstaande websites:

- <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2024/12/16/sustainable-packaging-council-signs-off-on-new-rules-for-less-waste-and-more-re-use-in-the-eu/>
- <https://www.benb.nl/algemeen/packaging-and-packaging-waste-regulation/>
- <https://europadecentraal.nl/onderwerp/klimaat-en-milieu/afval/verpakkingsafval/>
- https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en
- <https://www.verpact.nl/nl/alles-over-de-ppwr>